

POHVALE ZA *LJUBAV NA DELU*

„Ako vam zbog ove knjige srce ne zakuca jače, rezervišite sledeći let za Kliniku Mejo!“

Bil Hajbels, glavni pastor, predsedavajući Willow Creek Community, Willow Creek asocijacija

„Bob Gof je cunami milosrđa, uragan ljubavi. On ne govori samo o promeni, on je zapravo promena, kao što to *Ljubav na delu* beleži na tako živopisan način. Ipak, *Ljubav na delu* ne ostavlja vas sa osećanjem želje da slavite autora tog dela, ona duboko u vama budi osećaj da i vi, takođe, imate izvanrednu ulogu koju igrate u Božjoj priči koja se odvija da ili spasete, ili popravite.“

Loui Giljo, Passion Conferences/Passion City Church

„Zanimljiva i uverljiva priča (sa korenima Young Life-a) koja se završava praktičnim izazovom i završnim udarcem: 'ljubav na delu' i Bog vas mogu iskoristiti da to uradite!“

Deni Rajdberg, predsednik, Young Life

„Često se pojavi neko poput Boba Gofa da nas podseti da su neke stvari mnogo važnije od nekih drugih. *Ljubav na delu* ima neku vrstu efekta „zvezde severnjače“ koja će vas potaknuti da svoj život i svoju energiju preusmerite na ono što je najznačajnije. Ona, ne samo da vas poziva da odgovorite svojim bogomdanim potencijalom, ona vas poziva da postanete deo onoga što Bog može da učini izvan vašeg potencijala.“

Redži Džoiner, osnivač i izvršni direktor Orange-a

„Knjiga nam se mnogo dopala. Najviše baloni na koricama. Ostatak je, takođe, bio prilično dobar. Puno priča o tome kako nam Bog pomaže.“

Ejdan, Ašer i Skaj Piterson, 13, 12 i 9 godina

„Ovo može izgledati kao knjiga. Ali nije. Ovo je poziv da uđete u najveću avanturu koju ste ikada spoznali – vaš život kako bi trebalo da se živi. Držite se!“

Majkl Hajat, autor, *Platform: Get Noticed in a Noisy World*
MichaelHyatt.com

„Zaista nam se svidela ova knjiga. Posebno deo o ostrvu Toma Sojera. Mislim da je stvarno *kul* način na koji Bob uzima stvari iz realnog života i poredi ih sa onim što Bog i Isus čine.“

Livi, Johan i Ben Gudgejm, 11, 8 i 4 godine

„Volim ovu knjigu!! Pročitajte je samo ukoliko se usudite da budete inspirisani da se više zabavite, imate više avantura, i više hrabrosti da živite život punim potencijalom!! *Ljubav na delu* pruža na tako mnogo nivoa – delom memoari, delom poziv na akciju, sve duhovno putovanje, i tako dobro napisano da nećete moći da je ostavite.“

Darla K. Anderson, viši producent, Pixar Animation Studios
(i koordinator mnogih avantura i ludiranja Bob Gofa)

„*Ljubav na delu* – naziv knjige i lični manifest upakovan u jedno. Bob Gof jednostavno 'čini ljubav' i na tom putu on oslobađa druge da pronađu sebe, da se ohrabre, da ostave svoj trag, da potraže avanturu. Kao i sve dobre knjige, *Ljubav na delu* doživljava se kao konverzacija sa autorom – pravi razgovor o stvarima koje su važne. Gofova knjiga je duboko zaranjanje u svet sa oštrim ivicama, gde sentimentalnost i jezgrovite opaske nemaju oslonac. Odlomci iz knjige *Ljubav na delu* ostaju bliski dugo nakon što okrenete poslednju stranicu.“

Dejvid Betstoun, predsednik, Not for Sale

„Kad bih mogao, ukrao bih Bobov život. Njegova istrajna ljubav prema onima koje je teško voleti, njegova hrabrost da odbaci kolektivnu mudrost, i njegovo zarazno verovanje u ono što je moguće, čini ga čovekom kakav bih ja želeo da budem. *Ljubav na delu* je lep i opasan dar svim sanjarima, nepodobnim, i kapricioznim osobama koje žele da menjaju svet.“

Majk Foster, People of the Second Chance

„Bobova sposobnost da voli ljude donosi zaraznu nadu i inspiraciju gde god da ide. Moć ljubavi, koja je prikazana u ovoj knjizi, zasiguno će dotaći srca i duše mnogih. Pročitajte *Ljubav na delu* i pronađite prijatelja u jednoj od najskrivenijih tajni sveta, osobi koja pokazuje kako ljubav može stvoriti vezu i promeniti stvari – čak i preko okeana.“

Džordž Tsereteli, potpredsednik Parlamenta Džordžije, (bivše ruske republike)

„Kad bi svi ljudi voleli na način na koji Bob Gof voli sve ljude, svet bi se promenio preko noći. U ovoj knjizi, on nas podseća na istinske vrline na koje nas Nebesko kraljevstvo poziva da praktikujemo: *Ljubav na delu*. Ona je aktivna. Isus kome služimo je iznenađan i subverzivan. Bob to zna jer je i sam paradoksalno mudar poput čarobnjaka i ispunjen radošću poput malog deteta.“

Džejson Rasel, koosnivač Invisible Children

„Postoje neke gadne glasine o blagu. Uglavnom je reč o tome da je ono zakopano i da treba da bude otkriveno. Ili, da treba da bude iskopano. Ili, da može biti locirano samo uz pomoć mape i velikog X. Nije tako, kaže život Boba Gofa. Život iz centra svog srca ne mora biti komplikovan, niti nedostižan. Ljubav se jednostavno budi ujutro i biva zaposlena voljenjem. Blago sedi baš tu na dohvata ruke. Nakon samo 5 pročitanih strana ove knjige, shvatila sam svoj život i odlučila da malo porazgovaram sa njim.“

Nikol Norderman, majka i muzičar

LJUBAV NA DELU

OTKRIJTE TAJNO NEVEROVATAN ŽIVOT
U OBIČNOM SVETU

BOB GOF

LOVE DOES

© 2012 Bob Goff

Objavljeno u Nešvilu, Tenesiju, od strane Tomas Nelsona. Tomas Nelson je registrovan zaštitni znak Thomas Nelson, Inc.

Štampano u Sjedinjenim Američkim Državama

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može biti reprodukovan, čuvan u sistemu preuzimanja, ili distribuiran u bilo kojoj formi ili na bilo koji način – elektronskim ili mehaničkim putem, fotokopiranjem, snimanjem, skeniranjem, ili drugačije – osim u vidu kratkih citata sadržanih u člancima ili prikazima, bez prethodne pismene dozvole izdavača.

Citat „veće i bolje“ uzet je iz knjige C. S. Luisa, *Težina slave* (orig. 1949; Njujork: HarperOne, 2001), 26.

Copyright © VERBA d.o.o., za Srbiju

Objavljeno po sporazumu sa Thomas Nelson, a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc.

Glavni i odgovorni urednik

Dragana Pavlović

Prevod

Tanja Pejić

Lektura i korektura

Jasna Kalauzović

ISBN: 978-86-445-0043-8

Beograd, 2018

*Ova knjiga je posvećena
Slatkoj Mariji, Lindzi, Ričardu i Adamu,
i grupi prijatelja koji su promenili način
na koji vidim Isusa*

SADRŽAJ

<i>Predgovor Donald Miler</i>	•	9
<i>Uvod: Ljubav na delu</i>	•	13
1. Ja sam sa tobom	•	17
2. Snajperska vatra	•	26
3. Zaljubljeni Rajan	•	33
4. Domašaj	•	42
5. Retrovizor	•	48
6. „Idi, kupi svoje knjige!“	•	55
7. Slatka Marija	•	64
8. Svadbena torta	•	72
9. Samo reci da	•	77
10. Intervjui	•	85
11. Ima još mesta	•	94
12. Vau, kakav pogodak!	•	102
13. Veće i bolje	•	107
14. Nova vrsta ishrane	•	112
15. Reč koja se ne koristi	•	117
16. Lov na grizlije	•	121
17. Ekonomija lokalne prodavnice	•	127
18. Autostopiranje	•	131
19. Džipologija	•	138

- 20. Avanture desetogodišnjaka • 147
- 21. Slušni aparat • 156
- 22. Lutkar • 164
- 23. Prijatelji, dobro došli kući • 170
- 24. Skini plašt • 179
- 25. Bog je dobar • 184
- 26. Bekstvo iz zatvora • 193
- 27. Priča • 204
- 28. Do kraja • 210
- 29. Učenje o Isusu • 218
- 30. Dlanove gore • 224
- 31. Dva kreveta Džon • 228
- Epilog • 239

- Reči zahvalnosti • 242
- Povežite se sa Bobom* • 246
- O autoru* • 247

PREDGOVOR

Donald Miler

Bob Gof je imao veći uticaj na moj život od bilo koje druge osobe koju poznajem. Dok u ovoj knjizi budete čitali priče o avanturama, kako velikim, tako i onim malim, znajte da nisu medvedi, ni vračevi, ni dinamit ti koji su doprli do mene, iako moram priznati da su Bobove avanture opojne. Razlog Bobovog uticaja na moj život jeste što me on voli.

Bob Gof voli ljude silom koja je prirodna, a pod prirodnom mislim *poput prirode*, poput vodopada, ili vetra, ili talasa okeana. On voli bez napora, baš kao da se ljubav spakuje svake godine na snegu u planinama, koji se topi, i protiče beskonačno kroz njega. Ne postoji objašnjenje za čoveka, koji može voleti toliko dobro, izuzev Gospoda Boga. Mislim da Bob Gof zna Boga, i mislim da kroz njega protiče Božja ljubav.

Nisam usamljen u ovim osećanjima. Ima mnogo ljudi širom sveta koji su iskusili istu ljubav. Šta da radite sa čovekom

koji će sesti u avion i preleteti čitav svet kako bi prisustvovao venčanju svog novog poznanika? Šta da radite sa čovekom koji ima kancelariju na ostrvu Toma Sojera u Diznilendu jer je manja mogućnost da će ljutiti advokati tamo vikati na njega, i kad smo već kod toga, šta da radite sa advokatom kome na vizitkarti jednostavno piše *Pomoćnik*? Šta da radite sa čovekom koji je radio dve godine na oslobađanju dece iz zatvora u Ugandi, sve iz razloga što je sreo klinca koji ga je zamolio da to uradi? Kako objasniti činjenicu da se on svakoga jutra u pidžami šunja po dvorištu ne bi li pronašao ružu za svoju suprugu koja još uvek spava? A onda, tu je i starija dama koja se zakucala u njegov džip, poslavši u letu njegovo telo na ulicu, kojoj je on, takođe, poslao cveće. Tu su i diplomate iz Vašingtona, novi poznanici kojima je nedelju dana svakodnevno slao picu, pravosuđe Ugande koje je vodio u Diznilend, i izbeglički kamp izvan Gulua gde je kopao bunare i dostavljao tone i tone odeće.

Ne znam kako da objasnim Bobovu ljubav osim da kažem da je potpuno i očaravajuće razarajuća. Kad ga upoznate, vi jednostavno ne možete više živeti na isti način. On će uništiti vaš američki san i pomoći vam da pronađete svoj stvarni san. Uništiće vaš grozni brak i pomoći vam da nađete ljubavnu priču. Poznavati Boba je kao da imate fasadu na kojoj ste radili ceo svoj život održavajući je lepo rasutom dok se nije uništila, i gde on, kao prijatelj, dolazi da je, rame uz rame, zajedno sa vama obnovi.

Bob je ponudio da dođe avionom na dan kada sam upao u neprilike, pozvao me je baš kada mi je to bilo potrebno, govorio mi je reči istine kada sam bio bombardovan lažima, pružio mi porodicu, dao mi dom, dao mi viziju onoga šta se može dogoditi u životu svakog čoveka kada je posvećen da je se odrekne.

Ova knjiga će biti problematična za neke. Ne volimo da

stavljam ruke i stopala na ljubav. Kada je ljubav teorija, ona je sigurna, bez rizika. Ali, ljubav u umu ne menja ništa. Bob veruje da je ljubav suviše lep koncept koji ne bi trebalo biti zatvoren iza čela kao neki zarobljenik.

Oni koje sam upoznao sa Bobom, a ima ih mnogo, teško mogu reći nešto drugačije o njemu. Ali sam naziv knjige govori sve. Tamo gde vi i ja možda želimo ljubav, i osećamo ljubav i izgovaramo ljubav, Bob nas podseća da ljubav na delu čini stvari. Ona piše pisma i seda u avion. Ona naručuje picu i skače u jezero. Ona grli, i moli se, i plače i peva. Mnogo toga što znamo i verujemo o ljubavi, ne zvuči istinito onda kada upoznate čoveka čija je *ljubav na delu*.

Kakva je privilegija upoznati vas sa mojim prijateljem Bobom Gofom.

Iskreno vaš,
Donald Miler

U V O D

LJUBAV NA DELU

Nekada sam mislio da mi je potrebna kancelarija da bih bio advokat, ali sada znam da sve što mi je potrebno jeste ostrvo.

Najbolje razmišljam na ostrvu Toma Sojera u Diznilendu. Tamo, na kraju malog pristaništa preko puta piratskog broda, nalazi se sto za piknik. Pretpostavljam da većina ljudi misli da je ovo mesto samo potpora, jer tamo ima nekoliko drvenih burencadi sa oznakom „barut“ i poneki piratski rekvizit koji visi preko ograde. Ali, za mene to ne predstavlja samo potporu; to je moja kancelarija.

Koliko god puta da sam išao tamo, nikada nisam video nikoga da sedi za mojim stolom, na mom pristaništu, niti bilo kog pravog pirata na piratskom brodu. Pretpostavljam da je razlog taj što je to moj sto, moje pristanište, i moj piratski brod. Advo-

kati jednostavno odlučuju o takvim stvarima. Iako sam spreman da delim svoj sto i svoj piratski brod, istini za volju, želim samo da ih delim sa ljudima koji mogu da sanjaju. Svi mi želimo da imamo mesto gde možemo sanjariti i pobeći od svega što stavlja čelične obruče oko naše mašte i kreativnosti. Ostrvo Toma Sojera je mesto gde ja kujem zaveru sa ljudima, gde su lansirane beskrajne ludorije i gde kapricioznost podivlja. Adresa pošiljaoca za mnoge priče koje ćete naći u ovoj knjizi je zapravo to pristanište na ostrvu Toma Sojera.

Ono što najviše volim u vezi ostrva Toma Sojera jeste to što je moje. Ja sam dobar sportista kada je u pitanju deljenje sa drugom decom i posetiocima. Ali, cela stvar je, ipak, moja. Nešto se dešava kada se osećate vlasnikom. Više se ne ponašate kao posmatrač ili potrošač, jer ste vlasnik. Vera je, takođe, najbolja kada je takva. Vera se najbolje živi kada se poseduje.

Imam sezonsku propusnicu za Diznilend i mogu vozom otići tamo kad god to poželim. Ako želim da povedem prijatelja, imam stari klasičan motocikl sa prikolicom, Harli Dejvidson Springer Softail, kojeg čuvam u garaži za specijalne prilike. To je vrsta motocikla kojeg biste videli na slici u enciklopediji ispod naslova „ludost“. Baš je kul. Plav je i bučan. Volim da ga vozim jer sam potpuno angažovan dok idem odavde do tamo. Takođe mi se dopada što sa sobom mogu povesti prijatelja. Kada prođem pored ljudi oni se nasmeše jer nikada nisu bili u prikolici na motoru, ali mogao bih reći da bi i oni želeli da su putnici. Ludorija je umnogome takva – potrebno je da se u potpunosti iskusi da bi se u potpunosti spoznala. Ludorija ne vodi brigu o tome da li ste vozač ili ste putnik; sve što je važno jeste da ste na svom putu.

Evo čudne istine koju sam zapazio. Skoro svi znaju za ostrvo Toma Sojera u Diznilendu, ali većina ljudi ne ide tamo. Mo-

žda zato što je okruženo vodom i što morate uzeti splav da biste stigli tamo. Ali, zapravo, nije tako teško. Mnogo ljudi *želi* da ide. Neki čak i planiraju da odu. Ali, većina zaboravi ili, jednostavno, ne stiže. Za mnoge to je jedno od onih mesta za koje se kaže „ići ćemo sledeći put“. Mislim da je ostrvo Toma Sojera poput života mnogih ljudi: nikada ne stignu da pređu na tu stranu.

Živeti život u kom ste potpuno angažovani i koji je pun ludorija i takvih stvari koje ljubav čini je nešto što većina ljudi planira da uradi, ali nekako usput to jednostavno zaboravi. Njihovi snovi postaju jedno od onih „ići ćemo tamo sledeći put“ odlaganja. Tužna stvar je što za mnoge ne postoji „sledeći put“ jer propuštanje šansi da se pređe na drugu stranu je opšti stav prema životu, pre nego pojedinačna odluka. Potrebna je promena stava, a ne više mogućnosti.

Ne postoje posebni uslovi za prijem na ostrvo Toma Sojera. Nije bitno koliko ste visoki ili niski, stari ili mladi, religiozni ili nereligiozni. Na ostrvu Toma Sojera nema granica; ono može biti šta god vi poželite da bude. Tu možete raditi bezbroj stvari. Većina njih uključuje trčanje i skakanje i korišćenje vaše kreativnosti i mašte. To je mesto gde možete otići i, jednostavno, nešto raditi. Tako gledano, to je mesto koje dobro oslikava život – barem pruža priliku da mnogo toga učinimo sa svojim životima.

Iz svoje kancelarije na ostrvu Toma Sojera imam fantastično sedište sa kog gledam okolo i vidim kako more ljudi živi. Ostrvo Toma Sojera nije zabava. Ne radi se samo o odvrćanju pažnje ili uzbuđenju, i to nije ona vrsta mesta gde idete da biste se ludo zabavili. Ono ima sav potencijal koji vi donesete – ništa više, ništa manje. Da biste saznali koliko je to, sve što treba da uradite jeste da se pojavite. Ne treba vam plan; samo treba da budete prisutni.

Verujem da negde u svakom od nas postoji želja za mestom kao što je ostrvo Toma Sojera, mestom gde se stvari imaginacije, hira i čuda mogu lakše proživeti – ne samo da se o njima razmišlja i da se odlažu za „sledeći put“. Ovo je važna stvar o kojoj razmišljam na mom ostrvu, ali često razmišljam o onome što me iskušava da nazovem najvećom laži svih vremena. A ta laž može biti povezana u dve reči: *neko drugi*. Na ostrvu Toma Sojera, razmišljam o Bogu, koji nije odabrao nekog drugog da ispolji Svoje kreativno prisustvo u svetu, koji nije iskoristio rok zvezdu ili popularnog klinca da obavi stvari. On je izabrao vas i mene. Mi smo sredstva, metod, objekat, i dostavna vozila. Bog može upotrebiti svakoga, sasvim sigurno. Ako možete da svirate kao virtuoz na Fender gitari ili da osvojite nagradu za „Najbolju ličnost“, vi niste diskvalifikovani – ali to vas ne čini *kvalifikovanim*. Vidite, Bog obično bira obične ljude poput nas da obavimo stvari.

Dok sedim na svom ostrvu, postaje mi jasno da moramo prestati sa planiranjem pravca i umesto toga jednostavno prizemljiti svoje planove tako što ćemo stići do onog dela vere gde je u pitanju „delo.“ To je zato što ljubav nikada ne miruje. Na kraju, ljubav se ne bavi samo razmišljanjem o tome, niti planiranjem. Jednostavno rečeno: ljubav je na delu.

POGLAVLJE 1

JA SAM SA TOBOM

*Nekad sam želeo da popravim ljude,
ali sada samo želim da budem sa njima.*

Kada sam bio u srednjoj školi upoznao sam momka po imenu Rendi. Rendi je imao tri stvari koje ja nisam imao: trijumf motocikl, bradu i devojku. To jednostavno nije bilo fer. Želeo sam sve tri stvari, tim redosledom. Raspitao sam se okolo i saznao da Rendi čak nije ni išao u srednju školu; jednostavno se samo motao tamo. Čuo sam za takve momke i shvatio sam da bi trebalo da se držim podalje od njih, što sam i činio. Kasnije sam čuo da je Rendi bio hrišćanin i da je radio sa odećom Young Life. Nisam mnogo znao o svim tim stvarima, ali to mi je pomoglo da objasnim bradu, i činilo mi se u redu to što se mota oko srednje škole, barem sam tako mislio. Rendi mi nikada nije

ponudio vožnju na motociklu, ali je pokušao da me angažuje u diskusijama o Isusu. Držao sam ga na distanci, ali to izgleda nije umanjilo njegovu zainteresovanost da sazna ko sam i za šta sam. Mislio sam da možda ne poznaje nikoga svojih godina, tako da smo na kraju postali prijatelji.

Bio sam loš đak i saznao sam da bih mogao polagati ispit i dobiti sertifikat koji je bio ekvivalentan diplomi srednje škole. Ipak, nisam mogao da shvatim kako da se prijavim za polaganje tog ispita, što je bio prilično dobar pokazatelj da treba da ostanem u srednjoj školi. Moj plan je bio da se preselim u Josemiti i provodim vreme penjući se uz ogromne granitne litice. Sa 193 centimetra visine i 100 kilograma težine, nisam baš bio građen za alpinistu. Pitam se šta me je uopšte navelo na pomisao da u meni leži alpinista? Kada ste u srednjoj školi ne razmišljate mnogo o tome šta ne možete da uradite. Većina ljudi to nauči kasnije, ali ipak, postoje i oni koji to nikada ne nauče.

Na početku prve godine srednje škole odlučio sam da je vreme da napustim školu i da se preselim u Josemiti. Imao sam prsluk, dve crvene marame, par planinarskih cipela, sedamdeset i pet dolara i VW Bubu. Šta mi je još trebalo? Naći ću posao u dolini, a svoje slobodno vreme provoditi u planinama. Više iz pristojnosti nego bilo čega drugog, prva stvar koju sam uradio u nedelju ujutro bila je da sam svratio do Rendijeve kuće da se pozdravim sa njim i da mu kažem da odlazim. Pokucao sam na vrata i nakon nekoliko dugih minuta Rendi je otvorio. Bio je grogi i čupav od spavanja – bilo je očigledno da sam ga probudio.

Ukratko sam mu rekao šta je to što planiram da uradim. Rendi je sve vreme strpljivo stajao na vratima pokušavajući da sakrije svoju zbunjenost.

„Uskoro odlaziš?“, upitao me je kada sam završio.

„Da, upravo sada, u stvari“, rekao sam mu dok sam ispravljao leđa i grudni koš kako bih pokazao da se ne šalim. „Vidi, Rendi, vreme je da idem odavde. Samo sam došao da ti zahvalim za druženje sa mnom i što si mi bio divan prijatelj.“

Rendi je zadržao ozbiljnu i zabrinutu facu, ali nije rekao ni reč.

„E, da“, dodao sam, „hoćeš li reći svojoj devojci da sam je pozdravio, znaš, sledeći put kad je budeš video?“ Opet, ni reči od Rendija. Imao je neki čudan, dalek pogled na licu kao da gleda pravo kroz mene. Trgnuo se i nastavio naš razgovor.

„Hej, Bobe, možeš li da sačekaš na trenutak dok nešto proverim?“

„Nema frke, Rendi.“ Tada nisam imao ništa osim vremena; šta me je bilo briga?

Rendi je nestao na nekoliko minuta u kuću dok sam ja nespretno stajao sa rukama u džepovima na njegovom tremu. Kada se pojavio na vratima, imao je dronjavi ranac koji je sa jednog ramena visio na pokidanom kaišu, a ispod drugog ramena imao je vreću za spavanje. Bio je fokusiran i direktan. Sve što je rekao bilo je: „Bobe, ja sam sa tobom.“

Nešto u njegovim rečima je zazvonilo kroz mene. Nije mi držao predavanje o tome kako sam zabrljao i kako odbacujem priliku napuštajući srednju školu. Nije mi rekao da sam budala i da će moja ideja propasti već na putu ka tamo. Nije mi rekao ni da ću zasigurno propasti čak iako nakratko uzletim. Bio je odlučan, nedvosmislen, i nije imao plan. Bio je sa mnom.

Uprkos ljubaznom gestu, bilo je prilično čudno pomisliti da on želi da pođe sa mnom.

„Hm, naravno, mislim,“ rekao sam neodlučno. „Jesi li siguran?“

„Da, Bobe, jesam. Ako nemaš ništa protiv, kako bi bilo da krenem s tobom?“ Rendi je stajao, odlučno me gledajući.

„Pa, hajde da budemo načisto. Želiš da se voziš sa mnom do Josemitija – baš sada?“

„Da, tako je. Mogu sam da se vratim nazad kada stignemo tamo i ti se smestiš.“

Nisam siguran zašto sam prihvatio Rendijevo velikodušno samopozivanje. Pretpostavljam da je to zato što me je uhvatio potpuno nesprenog. Niko se nikada ranije nije tako interesovao za mene.

„Okej...“ mucao sam dok smo obojica nespretno stajali na njegovim stepenicama. „Uh, mislim da bismo onda trebali da krenemo.“

Rendi je zatvorio vrata na svojoj maloj kući i odšetali smo, rame uz rame, do moje VW Bube. Uskočio je u putničko sedište i bacio svoje stvari na zadnje sedište povrh mojih.

Stigli smo u Josemiti pre mraka, i činilo mi se da, po prvi put, nemamo gde da odsednemo. Imali smo par vreća za spavanje, bez šatora, i veoma malo novca, pa smo se ušunjali kroz zadnji deo u šatorsku platformu koja je bila postavljena na mestu za kampovanje gde se plaća po noćenju. Spavali smo u zadnjem delu kako bismo mogli pobeći ukoliko bi se čovek, koji izdaje mesta za kampovanje, pojavio usred noći. Na sreću niko nije došao i sledećeg jutra smo se probudili usred hladnog, ali veličanstvenog jutra u Dolini Josemitija. Severno od nas se uzdizao El Kapitan sa 914 metara, uspravan kao veliki granitni vojnik. Half Dome je dominirao predelom ka istoku. To su bili moji kompanjoni; ovo je bila moja katedrala. Bio sam u dnevnoj sobi svog novog doma, širokoj poput doline. Sada je bio trenutak da nađem posao i skrasim se. Prevrtao sam se u svojoj vreći za spa-

vanje, razmišljajući kako je sjajno što je Rendi sa mnom. Bio sam malo nervozan, ali i uzbuđen zbog moje novootkrivene slobode. Sada sam bio muškarac. Dodirivao sam svoju bradu ne bih li osetio bilo koju naznaku da raste. Ništa još uvek, ali sam se, ipak, za svaki slučaj obrijao.

Rendi i ja smo odagnali ukočenost koja ide uz kampovanje i otišli do Cump Curry, obližnje kafeterije. Mislio sam da mogu dobiti posao da pečem palačinke ujutro, što bi značilo da mi ostatak dana ostaje za planinarenje. Popunio sam prijavu za posao pred menadžerom, predao mu je i on mi je odmah vratio, odlučno odmahujući glavom. Čak se nije ni pretvarao da je zainteresovan, ali ja sam mu potajno bio zahvalan jer me je barem razveselio dozvolivši mi da apliciram.

Nema veze. Neustrašivo, krenuo sam ka jednom od distributera opreme za planinarenje u dolini. Rekao sam im da ću raditi šta god da je potrebno. Bio sam siguran da nedostatak iskustva mogu nadoknaditi svojom nezrelošću ili sirovom inteligencijom. Rekli su mi, takođe, da za mene nema posla i da je posao u dolini veoma teško, gotovo nemoguće, naći. Izašao sam iz prodavnice obeshrabren i pogledao u Rendija, koji je bio naslonjen na VW. Umesto da pothranjuje moju obeshrabrenost, ili da mi prosto kaže „Rekao sam ti,“ Rendi je hranio moju dušu rečima istine i perspektive.

„Bobe, ti to možeš da uradiš, ako to želiš. Imaš ono što je potrebno da to uradiš. Ovi likovi ne znaju šta propuštaju. Hajde da probamo na još par mesta.“

A onda, baš kao što je dan ranije rekao na svom tremu, Rendi je ponovio svoju izjavu: „U svakom slučaju, Bobe, ja sam sa tobom.“ Njegove reči su mi pružile neverovatnu utehu.

Prijavljivao sam se za skoro svaki posao u dolini i svaki put

bih bio odbijen. Jednostavno, nije bilo poslova koji su bili dostupni, a ni nade da će, uskoro, neko radno mesto biti slobodno.

Veče se približavalo dok je sunce zaranjalo nisko u brdima. Bio je to jedan od onih zalazaka sunca koji pokazuje sve vrste živih boja koje bi učinile da slikarsko platno izgleda preambiciozno. Ali, još uvek sam bio ohrabren: taj zalazak sunca bio je stvaran, ja sam bio u Josemitiju, moj prijatelj je bio sa mnom, i još uvek sam imao šansu da ostvarim svoj san.

Rendi i ja smo se vratili nazad do kampa i prikrali se u isti šator koji smo prethodne večeri okupirali. Nisam spavao dobro ili dugo jer sam pročešljavao veoma kratku listu opcija koje sam imao. Nije bilo posla, nisam imao novca, napustio sam srednju školu, Rendi je hrkao, i morao sam da idem u toalet. To je otprilike ono što je pokrivalo moj spisak problema od najmanjeg do najvećeg.

Sledeće jutro je osvanulo jako sveže, što je samo podstaklo moju anksioznost. Rendi se komešao pored mene u svojoj vreći za spavanje, zakašljao se zrelim kašljem nekoliko puta, i previše živahno rekao, „Hajde da se pentramo po stenama!“ Krenuli smo ka podnožju jedne monolitne litice i penjali se nekoliko sati, blebetajući o tome ko je bolji planinar. Do podneva smo se vratili u dolinu da vidimo da li su neke trgovine nekim čudom odlučile da prošire svoje poslovanje preko noći. Činilo se kao da su se vlasnici prodavnica negde tajno sastali kada su saznali da ja stižem u dolinu i skovali zaveru protiv mene da bi srušili moje snove. Iste one stene, zbog kojih sam ovde došao da se penjem, sada počinju ličiti na barikade. Prijavio sam se za posao i u preostalim malim prodavnicama gde nisam želeo da probam dan ranije. Da li da se uopšte zamaram time da vam kažem šta se dogodilo?

Rendi i ja smo sedeli na prednjem braniku moje VW Bube

naslonjeni na klimavu i pomalo zarđalu haubu koja se blago savila od naše težine. Sunce se ponovo spuštalo u dolinu, a granitne litice, za koje sam se nadao da ću smatrati svojim komšijama, bacale su dugačke, tamne senke na zemlju, gde je svaka produbljujuća senka bila usmerena ka putu na izlasku iz doline.

Ostalo mi je samo nekoliko dolara nakon što sam kupio benzin, a Rendi se ponudio da plati večeru. Dok smo nakon večere išli ka kolima, okrenuo sam se Rendiju i rekao, „Znaš, Rendi, sjajno je što si pošao sa mnom i sve to, ali izgleda da sam izvisio. Mislim da ću se vratiti i završiti školu.“ Nakon kratke pauze, Rendi mi je još jednom rekao ono što me je utešilo tokom ovog putovanja: „Čoveče, šta god da odlučiš, znaj da sam u svakom slučaju sa tobom, Bobe.“

Rendi je bio sa mnom, i mogao bih reći da je bio „sa mnom“ duhom isto koliko i svojim prisustvom. Bio mi je posvećen i verovao je u mene. Nisam bio projekat; bio sam njegov prijatelj. Pitaо sam se da li možda svi hrišćani rade ovako. Nisam bio saglasan sa tim, jer je većina onih, koje sam do tada upoznao, bila neka vrsta kukavica i činilo se da imaju više opcija za to protiv koga i protiv čega su, nego za koga su. Bez mnogo diskusije, Rendi i ja smo razmenili ćutljiv pogled i klimnuli glavom, što je značilo da smo završili. Bez izgovorene reči, uskočio sam na vozačevo sedište automobila, Rendi je uskočio na suvozačevo mesto, i pratili smo putanju dugačkih senki od prethodnog dana. Bio sam na putu nazad.

Nismo mnogo pričali dok smo napuštali Josemitsku dolinu, odnosno veći deo puta kući, kad smo već kod toga. Moj san se upravo prijavio u dom za nemoćne, a Rendi je bio dovoljno osećajan da zna da mi je trebalo malo prostora za razmišljanje. Vozili smo se pet ili šest sati u tišini. S vremena na vreme, Rendi

bi me proverio svojim samouverenim i optimističnim glasom. „Hej, Bob, kako si?“

Išli smo kroz neke poznate ulice i stigli do Rendijevog prilaza kući. Tu je bio još jedan auto, parkiran pored Rendijevog, koji je izgledao kao auto njegove devojke. Ona ga je često posećivala. Prišli smo do ulaznih vrata i on ih je otvorio. Ušao sam iza Rendija, nepozvan, ali nekako sam se osećao dobrodošlim. Na podu sam primetio gomilu tanjira i neki ukrasni papir, aparat za kafu, neke čaše. Na kauču je iz kutije napola virila mikrotalasna. U početku mi nije bilo jasno. Da li je Rendiju bio rođendan? Da nije bio rođendan njegove devojke? Mikrotalasna mi se činila čudnim načinom za proslavu nečijeg dolaska na svet. Znao sam da se Rendi ne seli jer onda ne bi bilo ukrasnog papira. A onda, iza ćoška, pojavila se druga polovina ovog para i bacila se Rendiju u zagrljaj. „Dobro došao kući, dušo.“ I tada mi je sve bilo jasno.

Istog trenutka sam se osetio jako loše. Shvatio sam da su ovo bili svadbeni pokloni na podu. Rendi i njegova devojka su se upravo venčali. Kada sam tog nedeljnog jutra pokucao na Rendijeva vrata, Rendi nije video samo srednjoškolskog klinca koji ometa početak njegovog braka. Video je klinca koji je na putu da iskoči iz šina. Umesto da provede prve dane svog braka sa svojom mladom, proveo ih je sa mnom, šunjajući se u zadnji deo šatora.

Zašto? Zato što me je Rendi voleo. Video je potrebu i uradio je nešto povodom toga. Nije samo *rekao* da je uz mene ili da je sa mnom. On je *zapravo* bio prisutan sa mnom.

Ono što sam naučio od Rendija trajno je promenilo moj pogled na to šta znači biti prijatelj sa Isusom. Naučio sam da se vera ne odnosi samo na poznavanje svih pravih stvari ili na poštovanje spiska pravila. To je nešto više, nešto skuplje zbog toga

što uključuje prisustvo i žrtvovanje. Možda je to razlog zašto Isusa ponekad zovu Emanuel – „Bog s nama.“ Mislim da je to ono što je Bog imao na umu, da Isus bude prisutan, da samo bude sa nama. To je, takođe, ono što On ima na umu za nas kada su u pitanju drugi ljudi.

Svet može učiniti da mislite da se ljubav može pokupiti na rasprodaji polovnih stvari ili u Holmark čestitki. Ali vrsta ljubavi, koju je Bog stvorio i pokazao, jeste skupa jer uključuje žrtvu i prisustvo. To je ljubav koja deluje više kao znakovni jezik nego što biva u potpunosti izgovorena. Ono što sam naučio od Rendija o toj vrsti ljubavi koju nam Isus nudi jeste da se više radi o prisustvu nego o sprovođenju projekta. To je ona vrsta ljubavi koja ne razmišlja samo o dobrim stvarima, ili o slaganju sa njima, ili o priči o njima. Ono što sam naučio od Rendija ojačalo je jednostavnu istinu koja nastavlja da se tka u tapiseriju svake velike priče:

Ljubav na delu.